

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2560/2019
22.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Рајић Илић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Зорица Јовановић Ђукановић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3934/17 од 06.12.2018. године, у седници већа одржаној дана 22.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3934/17 од 06.12.2018. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 29889/16 од 22.02.2017. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 10.000 евра са законском затезном каматом од 16.12.2011. године до 24.12.2012. године по стопи Европске централне банке, а од 25.12.2012. године до исплате, са каматом по стопи коју прописује Закон о затезној камати, све у динарској противвредности по курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу за исплату законске затезне камате на износ од 10.000 евра за период од 12.12.2011. године до 15.12.2011. године по стопи Европске централне банке, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 183.600,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3934/17 од 06.12.2018. године, на основу расправе одржане пред тим судом, одлучено је о жалби тужене против првостепене пресуде, тако што је ставом првим изреке, преиначена првостепена пресуда у ставу првом изреке и одбијен тужбени захтев за исплату износа од 10.000 евра са каматом од 16.12.2012. године до исплате, у динарској противвредности и преиначена је одлука о трошковима поступка, тако што је обавезан тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати износ од 22.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка,

погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је установио да је ревизија дозвољена према члану 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20, у даљем тексту ЗПП), а испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на које ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреда из члана 374. став 1. ЗПП, на које се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, супруг тужене ВВ, као власник самосталне занатске радње и предузеће „ГГ“, чији је власник тужена, а директор њен супруг, пословно су сарађивали са предузећем „ДД“, чији је власник и законски заступник био отац тужиоца, ЂЂ, и то извођењем електричарских радова датим електроматеријалом на објектима које је градило предузеће „ДД“ у току 2011. и 2012. године. Тужилац АА тада је био запослен у ..., а за предузеће свог оца „ДД“ обављао је консултантске послове, а и договарао извођење радова. Из таквих односа дошло је до тога да је тужилац као упућен у послове предузећа свог оца, имао увид у стање послова, потраживања и дуговања предузећа, те је водио преговоре и постигао споразум са ВВ, супругом тужене, да му тужилац уступа у својину свој аутомобил марке „...“ тип ... рег. ознаке ..., уз обавезу ВВ да по налогу тужиоца изведе пратеће електричарске радове на објектима, као накнаду за возило споразумом утврђене вредности од 10.000 евра. Договорено је да се за предметно возило закључи писмени уговор о купопродаји између тужиоца и тужене, с обзиром да ВВ није имао пребивалиште пријављено у Београду, већ на Косову, а његова супруга је имала пребивалиште у Београду. То је учињено са циљем да возило има београдске таблице. Возило је предато у посед ВВ, а накнадно је закључен писмени уговор о купопродаји предметног возила између тужиоца и тужене, оверен дана 24.08.2011. године пред управом Градске општине Врачар. У уговору је тужилац означен као продавац, а тужена као купац, наведена је купопродајна цена у износу од 10.000 евра у динарској противвредности и да је обавеза купца да наведени износ исплати продавцу у року од шест месеци, а најкасније до 15.11.2011. године, те да купац ступа у посед возила одмах по потписивању уговора. По склапању уговора, ВВ је извео спољне електричарске радове на објекту у улици ... и извршио испоруку бројила за струју и дела електрогалантерије, извршио уградњу бројила за објекат у ..., али је након што су сви ови радови изведени, тужилац одбио да сачине пресек изведених радова и утврде њихову вредност, како би се уврдило да ли је обавеза ВВ у вези са аутомобилом испуњена. Фактура није испостављена на предузеће „ДД“. Предузеће „ДД“ више не постоји, брисано је из регистра привредних субјеката јер је у току 2013. године ликвидирано.

Тужилац је поднео тужбу 11.12.2013. године, заснивану на уговору о купопродаји од 24.08.2011. године, тврдећи да тужена као купац није испунила своју уговорну обавезу из тог уговора и исплатила му купопродајну цену у висини од 10.000 евра, који износ постављеним захтевом потражује са каматом.

Првостепени суд је закључио да је основан тужиочев захтев према туженој за исплату купопродајне цене за возило, уз дате разлоге да су тужилац и тужена закључили уговор о купопродаји возила, да је тужилац испунио своју уговорну обавезу из тог уговора предајом возила туженој, а да тужена није испунила своју уговорну обавезу, те да утицаја не могу имати истицања о извршеним електро радовима за предузеће тужиочевог оца по споразуму са тужиоцем и пребијању са његовим потраживањем вредности уступљеног возила, с обзиром да тужилац није био у пословном односу са супругом тужене, већ је то била фирма тужиочевог оца, па да у таквој ситуацији нису испуњени услови за пребијање потраживања из члана 336. Закона о облигационим односима, као и да је зато без икаквог утицаја чињеница да ли је тужилац сачинио обрачун од 20.10.2011. године, а у ком писмену се наводи да је ВВ (супругу тужене) плаћено 8.972.950,00 динара, да разлика коју је ТХГР дужна ВВ износи 282.901,00 динара, па наводи дуг ВВ за ауто од 10.000,00 евра и на крају исказује да је ВВ дужан укупно 8.000 евра. Имајући у виду садржину уговора закљученог између парничних странака, првостепени суд је обавезао тужену да тужиоцу исплати купопродајну цену возила у утуженом износу, применом члана 454. и 516. Закона о облигационим односима, и да плати законску затезну камату на тај износ, применом члана 277. и 324. овог закона.

Другостепени суд није прихватио разлоге првостепеног суда, већ је на основу доказа које је извео и вредновао према доказној вредности и резултату целокупног расправљања, уз оцену о значају утврђених чињеница дошао до другачијег закључка. Пре свега, другостепени суд није поклатио веру исказу тужиоца и његовим наводима да се око купопродаје возила договорио са туженом, да је њој возило предао по овери уговора о купопродаји, односно да није споразум склопио са супругом тужене, да у пословима са њим и са туженом није био ангажован, већ да је пословну сарадњу имало предузеће „ДД“ са којим он нема никакву везу. Оцењено је да то није тачно, противречи другим изведеним доказима, па и исказу сведока ЋЋ, тужиочевог оца, који је потврдио да је тужилац обављао повремено консултантске услуге за његово предузеће, да је предузеће тужене сарађивало са предузећем „ДД“, да је супруг тужене у току 2012. године и 2013. године изводио радове на објекту који је градила сведокова фирма, а за које није испоставио фактуру, што су чињенице које говоре у прилог тачности истицаних тврдњи тужене и сведока ВВ. Доказано је да је тужилац био непосредно укључен у послове очевог предузећа. По оцени другостепеног суда, наводи тужиоца усмерени су на то да створе утисак да је возило предато с обавезом тужене да исплати купопродајну цену, да се ради о чисто купопродајном односу између тужене и њега, независно од било каквих других односа и споразума. Таква истицања другостепени суд није прихватио, већ је спорни однос расветлио у ширем кругу битних чињеница које претходе чину закључења писменог уговора о купопродаји возила, а наведене су у утврђеном чињеничном стању.

У оцени о дејству спорног уговора о купопродаји у ком је као купац возила означена тужена, другостепени суд је закључио да права воља уговорних страна из тог уговора није била продаја аутомобила туженој, већ да је основни разлог закључења спорног уговора био да се обезбеди могућност регистрације возила у Београду, а да је овом уговору претходио усмени договор тужиоца и супруга тужене ВВ и да је тужилац по постигнутом договору о извођењу радова ВВ уступио у својину и предао предметно возило. При таквом утврђењу, другостепени суд је закључио да је спорни уговор ништав, позвао се на одредбе члана 51. и 52. Закона о облигационим односима, којима је прописано да свака уговорна обавеза мора имати допуштени основ и да је уговор

ништав ако основ не постоји или је недопуштен, те нашао да је тужбени захтев неоснован и одбио га је.

Неосновано се ревизијом тужиоца оспорава правилност пресуђења од стране другостепеног суда. Наводима ревизије оспорава се у суштини закључак суда о ништавости уговора, оцена доказа и утврђење о чињеницама.

Садржина овереног уговора о купопродаји возила не представља оквир изван којег се не цени правни значај и других чињеница од утицаја на одлуку о тужбеном захтеву. Другостепени суд је правилно поступио када је у корпус важних чињеница укључио и чињенице које претходе самом чину закључења писменог уговора за возило, о чијем постојању је одлучио у складу са начелом оцене доказа прописаном у члану 8.ЗПП и правилима о терету доказивања прописаним у члану 231. ЗПП. Реч је о споразуму између тужиоца и ВВ и чињеницама о реализацији споразума, на основу којег су обојица уговорника извршавали установљене обавезе, супруг тужене давањем рада и материјала по налозима тужиоца, а тужилац тако што му је своје возило предао и приступио закључењу уговора којим је омогућен превод и регистрација возила на име тужене. У прилог томе да писани уговор о купопродаји возила не одражава стварну вољу уговорних страна из тог уговора, говори оцена другостепеног суда о неуверљивом и нелогичном објашњењу тужиоца да одредбу уговора којом је остављен рок за плаћање купопродајне цене од неколико месеци, може само да протумачи својом „глупошћу“, цењена у склопу осталих утврђених чињеница о предаји возила ВВ који је у наредном периоду поступао по налозима за извођење радова и испоруку материјала, без испостављања фактура за плаћање предузећу, те околност да нема доказа да су рад и материјал плаћени, иако је основ таквих давања постојао и стоји управо до споразума са тужиоцем којим је укључена предаја возила у својину. Изнето представља упориште закључка да је основ предаје возила у својину био споразум између тужиоца и ВВ, другачије садржине од наведене у спорном уговору.

У поступку је утврђено да је тужена са тужиоцем закључила уговор о продаји његовог возила. Циљ закључења уговора био је превод возила. Закључење уговора уследило је из формалних разлога, а стварни основ учињеног располагања возилом стоји до тужиочевог споразума са супругом тужене да по налозима тужиоца радом и материјалом надомести утврђену вредност возила, што је доказано да је супруг тужене чинио, у поступању по споразуму постигнутим са тужиоцем. За рад и материјал дат по споразуму са тужиоцем, накнада није остварена на терет средстава предузећа тужиочевог оца, који је то у суштини и потврдио, наводом о неиспостављању фактура као јединог валидног основа за плаћање од стране правног лица. Уговорено о давању рада и материјала у корист трећег, а по налозима и за рачун тужиоца који чини располагање возилом као својом ствари, производи дејство уговора о налогу у смислу члана 749. став 1. ЗОО. Уговор о налогу као неформалан уговор, настаје по изјави налагодпримца да ће поступити по налогу налагодавца. У таквој ситуацији, уговор са туженом је закључен без намере странака да изазову правно дејство обавезе плаћања цене возила у новцу, па је такав уговор фиктиван у смислу члана 66. став 1. Закона о облигационим односима.

Према члану 66. став 1. и 2. Закона о облигационим односима привидан уговор нема дејство међу уговорним странама, али ако привидан уговор прикрива неки други уговор, тај други важи ако су испуњени услови за његову правну ваљаност.

Из изнетих разлога, налазећи да није основано ревизијско побијање правноснажне пресуде којом је тужбени захтев одбијен као неоснован, као и да је према исходу спора правилно одлучено о трошковима поступка, у складу са чланом 153. став 1. и 154. ЗПП, ревизијски суд је одбио ревизију као неосновану.

Према исходу поступка по ревизији, тужиоцу не припада накнада трошкова овог поступка.

На основу изложеног, одлучено је као у изреци, применом члана 414. став 1. и члана 165. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић